

ลำดับพัฒนาการการเรียนรู้รูปปฏิเสธของคำกริยาภาษาญี่ปุ่น - กรณีศึกษาผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายชาวไทย -

เดวิช เสวตไอยาราม
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้ใช้วิธีศึกษาระยะยาว ดำรงลำดับพัฒนาการการผันรูปปฏิเสธของคำกริยาภาษาญี่ปุ่นของผู้เรียนชาวไทย กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายชาวไทยจำนวน 10 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ สถานการณ์ภาพที่ระบุให้นักเรียนผันคำกริยาออกมาเป็นรูปปฏิเสธ โดยคำกริยาที่ทดสอบมีทั้งหมด 12 ชนิด ชนิดละ 4 คำ ผู้วิจัยทดสอบทั้งหมด 3 ครั้ง แต่ครั้งห่างกัน 3 เดือน รวม 9 เดือน ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีลำดับพัฒนาการการผันรูปปฏิเสธแตกต่างกัน อย่างไรก็ตาม ความผิดพลาดที่เกิดจากการจำกฎการผันของคำกริยา กลุ่ม 1 และกลุ่ม 2 สลับกัน เป็นความผิดพลาดที่พบเห็นมากที่สุด นอกจากนี้ คำกริยา กลุ่มที่ 1 ที่ลงท้ายด้วย /su/ เป็นกลุ่มที่พบการผันผิดมากที่สุด ตรงข้ามกับคำกริยา กลุ่มที่ 3 /suru/ ที่พบการผันผิดน้อยที่สุด โดยผู้เรียนชาวไทยพยายามประยุกต์ใช้กฎการผันรูปปฏิเสธของ /suru/ มาช่วยในการผันคำกริยาที่ลงท้ายด้วย /su/ ทั้งนี้กฎการผันเป็นรูปปฏิเสธของ /suru/ จัดจำง่ายกว่ากฎการผันของ /su/ จึงส่งผลให้ผู้เรียนเลือกใช้กฎการผันที่ง่ายกว่าในการสร้างรูปปฏิเสธ

คำสำคัญ: รูปปฏิเสธในคำกริยาภาษาญี่ปุ่น ลำดับพัฒนาการ สถานการณ์ภาพที่ระบุให้ผันคำกริยา ผู้เรียนชาวไทยระดับต้น

Developmental Sequences in Learning Japanese Negative Verbs: A Case Study of Thai High School Students of Japanese

Tewich Sawetaiyaram*

National Institute of Development Administration

Abstract

This longitudinal study investigates the developmental sequence in learning Japanese negative verbs of 10 high school students at the basic proficiency level. These students were asked to complete an elicitation task in which they were shown 48 pictures and needed to use a picture-related verb to describe each picture, and thus 48 different verbs in total were used (i.e., 12 verb types and 4 words for each type). Then, they had to repeat this task two more times every three months in the course of nine months. The results show that the students were at different stages in the developmental sequence of the Japanese negative verbs and that most of the errors they committed were caused by their confusion between the type-1 verb inflections and type-2 verb inflections. The data also reveal that, for these students, the *su*-ending verbs were the most difficult verb type but the *suru*-ending verbs were the least difficult verb type. This is because the students tried to apply the principle of the */suru/* verb type with the */su/* verb type. The study concludes that the negation principle of the */suru/* verb type is easier to remember and use than that of the */su/* verb type, and this explains why they tended to rely on this principle when conjugating the negative verb forms.

Keywords: Japanese negative verbs, developmental sequences, verb elicitation task, Thai learners at the basic proficiency level

* Corresponding author's e-mail: sawetaiyaramtewich@gmail.com

1. บทนำ

อุปสรรคหนึ่งในการเรียนภาษาญี่ปุ่นของผู้เรียนชาวไทย คือ “การผันคำกริยา” เนื่องจากคำกริยาภาษาญี่ปุ่นมี 3 กลุ่ม และแต่ละกลุ่มยังแบ่งเป็นเสียงคำกริยาลงท้ายต่างๆ เช่น คำกริยากลุ่มที่ 1 มีเสียงคำกริยาลงท้ายด้วย /ku/, /mu/, /su/ คำกริยากลุ่มที่ 2 มีเสียงคำกริยาลงท้ายด้วย /iru/, /eru/ โดยที่แต่ละเสียงคำกริยาลงท้ายมีวิธีการผันที่แตกต่างกัน การที่คำกริยามีหลายกลุ่มและแต่ละกลุ่มมีเสียงคำกริยาลงท้ายแยกย่อยลงไปเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ผู้เรียนสับสน (เดวิช 2560) อย่างไรก็ตาม การผันคำกริยาเป็นหัวข้อหนึ่งในการเรียนรู้ระดับต้นที่จำเป็น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการผันคำกริยาให้เป็นรูปปฏิเสธ

งานวิจัยที่ผ่านมาที่ศึกษาลำดับพัฒนาการ¹ (developmental sequence) ของการผันรูปปฏิเสธในภาษาญี่ปุ่นของผู้เรียนชาวต่างชาติ พบว่าผู้เรียนชาวต่างชาติเรียนรู้การผันรูปปฏิเสธของคำคุณศัพท์ที่ลงท้ายด้วย い ช้ากว่ารูปปฏิเสธของคำนาม คำคุณศัพท์ที่ลงท้ายด้วย な และคำกริยา (Kanagy, 1994; 家村, 2001) แต่ทว่างานวิจัยเหล่านี้สำรวจลำดับพัฒนาการของการผันเป็นรูปปฏิเสธของคำทั้ง 4 ชนิด ข้างต้นทั้งหมด จึงส่งผลโดยตรงต่อการสำรวจการผันคำกริยาเป็นรูปปฏิเสธ เนื่องจากไม่สามารถนำคำกริยาทุกกลุ่มและเสียงคำกริยาลงท้ายทุกชนิดมาสำรวจได้ งานวิจัยที่ผ่านมาของเดวิช (2560) ซึ่งสำรวจการผันคำกริยาเป็นรูป ㄟ ของผู้เรียนชาวไทยได้ชี้ว่าถึงแม้เป็นคำกริยากลุ่มเดียวกัน แต่ผู้เรียนชาวไทยผันคำกริยาเหล่านี้ได้ยากง่ายแตกต่างกัน แม้ทว่างานวิจัยของเดวิช (2560) จะสำรวจการผันคำกริยาเป็นรูป ㄟ แต่ปรากฏการณ์นี้มีแนวโน้มเกิดขึ้นได้กับการผันเป็นรูปปฏิเสธด้วย นอกจากนี้ จากการทบทวนงานวิจัยที่

ผ่านมามีพบว่า ความผิดพลาดในการผันคำกริยาเป็นรูปปฏิเสธบางชนิดเป็นความผิดพลาดร่วมที่พบเห็นในแทบทุกงานวิจัย แต่ความผิดพลาดบางชนิดพบเฉพาะบางงานวิจัยเท่านั้น สิ่งนี้สะท้อนว่าผู้เรียนชาวไทยอาจผันคำกริยาเป็นรูปปฏิเสธผิดโดยแตกต่างจากงานวิจัยที่ผ่านมาได้ อย่างไรก็ตาม ยังไม่มีงานวิจัยใดที่ศึกษาลำดับพัฒนาการการผันคำกริยาเป็นรูปปฏิเสธของผู้เรียนชาวไทยที่มีความสามารถระดับต้น

ด้วยเหตุนี้ งานวิจัยนี้จึงมีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาลำดับพัฒนาการการผันคำกริยาภาษาญี่ปุ่นเป็นรูปปฏิเสธของผู้เรียนชาวไทย เพื่อศึกษาว่าผู้เรียนชาวไทยที่มีความสามารถทางภาษาญี่ปุ่นระดับต้นเรียนรู้กฎการผันรูปปฏิเสธของคำกริยาอย่างไร

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้รูปปฏิเสธในภาษาญี่ปุ่น

งานวิจัยที่ผ่านมา เช่น Kanagy(1994) 野呂 (1995) 家村 (2001,2003) バヤルマ一 (2008) 橋本 (2011) 福田 (2012) 小田 (2015) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการเรียนรู้การผันรูปปฏิเสธของผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวต่างชาติ ผู้วิจัยได้สังเคราะห์เนื้อหาหลักของงานวิจัยที่ผ่านมาออกเป็น 2 ประเด็นดังนี้

2.1.1 ลำดับพัฒนาการการผันคำเป็นรูปปฏิเสธในภาษาญี่ปุ่น

Kanagy (1994) สำรวจผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นระดับต้นที่ศึกษาระดับมหาวิทยาลัยจำนวน 12 คน² โดยให้สนทนาประโยคบอกเล่าและประโยคปฏิเสธจากภาพจำนวน 30 ภาพ รวมทั้งสิ้น 4 ครั้ง แต่ละครั้งมีระยะห่างประมาณ 2 เดือน ผลสำรวจพบว่าใน

¹ ลำดับขั้นตอนต่างๆ ในการรับรูปแบบใหม่ ๆ ของภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศ เมื่อการเรียนภาษาก้าวหน้าไป จะมีการสังเกตเห็นขั้นตอนต่างๆ ที่เกิดต่อเนื่องกันในการพัฒนาคุณลักษณะ (ราชบัณฑิตยสถาน 2557)

² ผู้เรียนชาวต่างชาติในงานนี้มีภาษาแม่ที่แตกต่างกัน เช่น ภาษาอังกฤษ ภาษาจีน ภาษาเกาหลี ภาษาฝรั่งเศส โดยแบ่งออกเป็นผู้เรียนระดับต้น-ล่าง (Low-Beginning) จำนวน 7 คนและผู้เรียนระดับต้น-สูง (High-Beginning) จำนวน 5 คน

การสำรวจครั้งที่ 4 ผู้เรียนผันคำกริยาและคำนามเป็นรูปปฏิเสธได้ถูกต้องมากกว่าการผันคำคุณศัพท์เป็นรูปปฏิเสธ

ส่วน 家村 (2001) สำรวจผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นระดับต้นชาวจีนจำนวน 11 คน ทุกๆ 4-6 สัปดาห์ รวมทั้งสิ้น 5 ครั้ง วิธีสำรวจคือการให้ผู้เรียนดูภาพ จากนั้นผู้สำรวจจะถามคำถามเพื่อให้ผู้เรียนพูดประโยคปฏิเสธออกมา ผลสำรวจของ 家村 (2001) เหมือนกับ Kanagy (1994) กล่าวคือ ผู้เรียนชาวต่างชาติเรียนรู้การผันรูปปฏิเสธของคำคุณศัพท์ที่ลงท้ายด้วย ない ซ้ำกว่ารูปปฏิเสธของคำชนิดอื่น

นอกจากนี้ มีงานวิจัยของ 福田 (2012) ที่วิเคราะห์บทสนทนาที่เก็บเป็นระยะเวลา 4 ปี³ ระหว่างเจ้าของภาษาชาวญี่ปุ่นกับผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวมาเลเซียเพศชาย (AZ) จำนวน 1 คนซึ่งเรียนภาษาญี่ปุ่นด้วยตนเอง แม้ว่า 福田 (2012) ไม่ได้สำรวจลำดับพัฒนาการของการผันคำเป็นรูปปฏิเสธในภาษาญี่ปุ่น แต่ผลสำรวจชี้ให้เห็นว่า AZ พูดรูปปฏิเสธของคำคุณศัพท์ที่ลงท้ายด้วย ない ซ้ำกว่ารูปปฏิเสธของคำชนิดอื่น แนวโน้มดังกล่าวยังปรากฏในงานวิจัยที่เก็บข้อมูลจากเด็กชายชาวมองโกเลียที่ศึกษาอยู่ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในประเทศญี่ปุ่นผ่านการสนทนา (バヤルマー, 2008) งานวิจัยเหล่านี้สรุปในแนวทางเดียวกันว่าสาเหตุที่คำคุณศัพท์ที่ลงท้ายด้วย ない เรียนรู้ได้ช้ากว่าคำอื่น ๆ เนื่องจากปรากฏในบทสนทนาทั่วไปน้อยกว่าคำชนิดอื่น จึงส่งผลให้ผู้เรียนมีโอกาสได้รับข้อมูลการป้อนเข้าน้อยและส่งผลให้ผู้เรียนพูดช้ากว่าคำอื่น

จากผลลัพธ์ของงานวิจัยที่ผ่านมา สามารถสรุปได้ว่าไม่ว่าจะศึกษาผู้เรียนชาติใดหรือสำรวจผู้เรียนในอายุระดับใดก็ตาม ผู้เรียนชาวต่างชาติจะเรียนรู้การ

ผันรูปปฏิเสธอย่างถูกต้องโดยเริ่มจากคำชนิดอื่น ๆ ก่อน จากนั้น จึงจะสามารถผันคำคุณศัพท์ที่ลงท้ายด้วย ない ได้อย่างถูกต้อง

อย่างไรก็ตาม แม้ลำดับพัฒนาการการผันคำเป็นรูปปฏิเสธในภาษาญี่ปุ่นจะเป็นที่กระจ่าง และผลการวิจัยจะชี้ให้เห็นว่าการผันคำกริยาเป็นรูปปฏิเสธจะเรียนรู้ได้เร็วกว่าการผันคำคุณศัพท์ที่ลงท้ายด้วย ない ก็ตาม แต่งานวิจัยที่ผ่านมาสำรวจคำกริยาโดยนำคำกริยาแค่บางกลุ่มหรือบางเสียงคำกริยาลงท้ายเท่านั้นมาสำรวจ เช่น คำกริยาที่นำมาทดสอบในงานของ 家村 (2001) ไม่มีคำกริยากลุ่ม 1 ที่มีเสียงลงท้ายด้วย /gu/ /tsu/ และคำกริยากลุ่ม 3 หรือคำกริยาที่ปรากฏในรูปปฏิเสธมากกว่า 50% ในงานวิจัยของ 福田 (2012) ได้แก่ わかる 要る できる いる ซึ่งส่วนใหญ่เป็นเสียงคำกริยาลงท้ายด้วย /ru/ /iru/ การไม่นำคำกริยาทุกกลุ่มมารวบรวมสำรวจ อาจทำให้ไม่พบรูปแบบความผิดพลาดบางชนิดที่ผู้เรียนสร้างขึ้นได้

จากที่ได้กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยเห็นว่าลำดับพัฒนาการของการผันคำกริยาเป็นรูปปฏิเสธยังมีจุดที่ยังไม่ชัดเจน หากสามารถนำคำกริยาทุกกลุ่มและทุกเสียงคำกริยาลงท้ายมาสำรวจได้ จะทำให้เห็นภาพรวมของลำดับพัฒนาการการผันคำกริยาเป็นรูปปฏิเสธและเติมเต็มองค์ความรู้ของงานวิจัยด้านนี้ได้

2.1.2 ข้อผิดพลาดเกี่ยวกับการผันรูปปฏิเสธในภาษาญี่ปุ่นของผู้เรียนชาวต่างชาติ

งานวิจัยที่ผ่านมาระบุว่าผู้เรียนระดับต้นใช้ じゃない เข้ากับคำทุกชนิดเพื่อสร้างประโยคปฏิเสธ เช่น 安いじゃない หรือ 煮るじゃない (Kanagy, 1994; 家村, 2001) แนวโน้มนี้พบในงานวิจัยของ 野呂 (1995) ที่สำรวจเด็กชายชาวจีนอายุ 10 ปี โดยพบการใช้ じゃない เข้ากับคำทุก

³ 福田 (2012) นำข้อมูลจาก SAKODA CORPUS A Ver.2 มาใช้ในการวิเคราะห์

ชนิด เช่น 低いじゃない หรือ 落としたじゃない เมื่อเจาะลึกเฉพาะข้อผิดพลาดของการผันคำกริยาเป็นรูปปฏิเสธ พบว่าผู้เรียนผันคำกริยาเป็นรูปปฏิเสธด้วยรูปแบบต่างๆ ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจะอธิบายแยกตามลักษณะของกลุ่มผู้เรียน โดยแบ่งเป็น 1. งานวิจัยที่สำรวจผู้เรียนที่เป็นเด็กเล็กและเด็กระดับประถมศึกษา 2. งานวิจัยที่สำรวจผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา รวมถึงผู้ใหญ่ และ 3. งานวิจัยที่สำรวจผู้เรียนที่เรียนรู้อาษาญี่ปุ่นด้วยตนเอง

野呂 (1995) และ 橋本 (2011) สำรวจผู้เรียนที่เป็นเด็กเล็กและเด็กระดับประถมศึกษาโดย 野呂 (1995) นำข้อมูลการผันรูปปฏิเสธของเด็กชายชาวจีนอายุ 10 ปี ที่ได้จากการสังเกตการณ์และการถามคำถามเพื่อกระตุ้นให้ตอบเป็นรูปปฏิเสธตลอดระยะเวลา 1 ปี (แบ่งเป็น 4 ระยะ แต่ละระยะห่างกัน 3 เดือน) มาวิเคราะห์ ผลการศึกษาพบว่า ตลอดทั้ง 4 ระยะมีการผันที่ผิดพลาดโดยการเติม じゃない ด้านท้ายคำ เช่น 落としたじゃない นอกจากนี้ ในระยะที่ 1 ยังพบการตอบปฏิเสธโดยการพูดเพียงคำว่า ない เป็นจำนวนมากถึง 72.5 % แต่เมื่อเข้าสู่ระยะที่ 2 กลับลดเหลือเพียง 2.9 % เท่านั้น และยังพบข้อผิดพลาดที่เรียกว่า 核文+ない เช่น 話さない ในระยะที่ 2 เท่านั้นด้วย ส่วน 橋本 (2011) ศึกษาเด็กเล็กจำนวน 3 คน (เด็กอายุ 3 ปี 6 เดือน 4 ปี 1 เดือน และ 4 ปี 10 เดือน)⁴ สำรวจโดยการเก็บข้อมูลภาคสนาม (Fieldwork) และสัมภาษณ์แม่ของเด็กและอาจารย์ที่โรงเรียนอนุบาลเพิ่มเติม ผลการศึกษาพบว่า เด็กทั้ง 3 คนสร้างรูปปฏิเสธของคำกริยาด้วยการเติม ない เข้าข้างหลังคำกริยาแบบต่างๆ เช่น 食べてない (ในความหมายว่า 食べない) 入って

るない (ในความหมายว่า 入ってない) 頑張るない (ในความหมายว่า 頑張らない) 眠くなるない (ในความหมายว่า 眠くならない) จากนั้น เด็กทั้ง 3 คนจึงเริ่มใช้รูป じゃない ต่อท้ายคำ เช่น พูดยาว 遊ぶじゃない ในความหมายว่า 遊んでるんじゃない

ส่วนงานที่สำรวจผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาและผู้ใหญ่มี バヤルマー (2008) Kanagy (1994) และ 家村 (2001, 2003) バヤルマー (2008) สำรวจเด็กชายชาวมองโกเลียที่ศึกษาอยู่ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในประเทศญี่ปุ่นโดยสัมภาษณ์เดือนละ 2 ครั้ง ครั้งละ 10-25 นาที และเก็บบทสนทนาระหว่างเด็กชายคนดังกล่าวกับอาจารย์และเพื่อนๆ เป็นระยะเวลา 1 ปี ผลการศึกษาพบว่า ช่วงแรกผู้เรียนใช้รูปปฏิเสธแบบง่ายแทนรูปปฏิเสธที่ซับซ้อน เช่น 行きませんか แทน 行かなくてもいいですか หรือใช้วิธีการเชื่อมรูปปฏิเสธที่ผิด เช่น 見ませんと思います ในช่วงที่สอง พบว่าผู้เรียนใช้คำต่างๆ อย่างนั้นโดยไม่วิเคราะห์ (定式表現) เช่น 分からない และ 覚えてない จากนั้น พบว่าผู้เรียนใช้รูปปฏิเสธกับอดีตได้ และไม่พบการใช้ที่ผิดพลาดอีก ส่วน Kanagy (1994) สำรวจผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นระดับต้นที่ศึกษาระดับมหาวิทยาลัย ผลการสำรวจพบว่า ผู้เรียนสร้างรูปปฏิเสธของคำกริยา เช่น 行きますないです หรือ 読めくないです

家村 (2001) สำรวจผู้เรียนระดับต้นชาวจีนจำนวน 11 คน ทุกๆ 4-6 สัปดาห์ รวมทั้งสิ้น 5 ครั้ง โดยพบว่าผู้เรียนชาวต่างชาติผันคำกริยาผิด เช่น “การผันเป็นรูปพจนานุกรม + ない” “การเติม じゃない ด้านท้าย” “การใช้กฎการผันสลับกันระหว่างคำกริยา กลุ่ม 1 และกลุ่ม 2” แต่ “การผัน

⁴ รายละเอียดการสัมภาษณ์เด็กแต่ละคนมีดังนี้ เด็กอายุ 3 ปี 6 เดือน สัมภาษณ์ 20 เดือน เดือนละ 2 ครั้ง ครั้งละ 1-3 ชั่วโมง เด็กอายุ 4 ปี 1 เดือน สัมภาษณ์ 14 เดือน เดือนละ 4 ครั้ง ครั้งละ 1 ชั่วโมง เด็กอายุ 4 ปี 10 เดือน สัมภาษณ์ 17 เดือน เดือนละ 4 ครั้ง ครั้งละ 40 นาที

เป็นรูปพจนานุกรม + ない” เจอในช่วงที่ 1 เท่านั้น นอกจากนี้ ยังพบการใช้แค่ ない ในการทำเป็นรูปปฏิเสธกับคำกริยาบางตัว เช่น 居る และ 要る ส่วน 家村 (2003) สำรวจผู้เรียนชาวญี่ปุ่นที่มีความสามารถทางภาษาญี่ปุ่นระดับต้น ระดับกลาง และระดับสูงระดับละ 15 คนโดยการสัมภาษณ์และให้แสดงบทบาทสมมติ (roleplay) ผลการศึกษาพบว่า ผู้เรียนระดับต้นใช้รูปปฏิเสธแบบง่าย ๆ แทนรูปปฏิเสธที่ซับซ้อน (เช่น なかった หรือ ていない) ส่วนผู้เรียนระดับกลางมีแนวโน้มใช้รูปปฏิเสธที่หลากหลายขึ้น โดยผันด้านหลังของ ない เป็นรูปต่างๆ เช่น じゃなくて, ないで, なくて แต่ยังพบการลืมเติม の(ん) ในสำนวน の(ん)じゃない และผู้เรียนระดับสูงสามารถเติมคำช่วยลงไปเป็นรูปปฏิเสธได้ เช่น でもない, <もない แต่ยังพบการลืมเติม の(ん) ในสำนวน の(ん)じゃない อยู่

งานวิจัยที่สำรวจผู้เรียนที่เรียนภาษาญี่ปุ่นด้วยตนเอง มี 福田 (2012) และ 小田 (2015) งานของ 福田 (2012) สำรวจการใช้รูปปฏิเสธผ่านบทสนทนาที่เก็บเป็นระยะเวลา 4 ปี ระหว่างเจ้าของภาษาชาวญี่ปุ่นกับผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นด้วยตนเองชาวมาเลเซียเพศชาย (AZ) จำนวน 1 คน ผลการศึกษา

พบว่าผู้เรียนสร้างรูปปฏิเสธของคำกริยา เช่น การเติม ない ด้านหลังคำกริยาทั้งรูปพจนานุกรม (見るない) และรูปอดีต (見たない) หรือการเติม らない ด้านหลังคำกริยา (食べらない, 吸わらない, 頑張らない) การเติม じゃない ด้านหลังคำกริยา (料理するじゃない, 行きませんじゃない) นอกจากนี้ ผู้เรียนยังใช้คำอื่นๆ อย่างนั้นโดยไม่วิเคราะห์ (定式表現) เช่น 分からない และ できない ด้วย ส่วน 小田 (2015) สัมภาษณ์ผู้หญิงชาวไทยที่เป็นคู่สมรสชาวญี่ปุ่น โดยเป็นผู้เรียนที่เรียนภาษาญี่ปุ่นจากห้องเรียนจำนวน 3 คน และผู้เรียนที่เรียนภาษาญี่ปุ่นด้วยตนเองจำนวน 3 คน ผ่านการสนทนาระยะเวลา 1 ชั่วโมง ผลการศึกษาของ 小田 (2015) พบว่า ผู้หญิงชาวไทยที่เรียนภาษาญี่ปุ่นด้วยตนเองผันคำกริยาเป็นรูปปฏิเสธผิดโดยการเติม じゃない ด้านท้ายคำกริยา (泣く<じゃなくて) และใช้กฎการผันสลับกันระหว่างคำกริยากลุ่ม 1 และกลุ่ม 2 (しゃべない, 取りない) แต่ไม่พบการผันผิดแบบเดียวกันนี้จาก ผู้เรียนที่เรียนภาษาญี่ปุ่นจากห้องเรียน จากผลการศึกษาของงานวิจัยที่ผ่านมา ผู้วิจัยสามารถสรุปรูปแบบข้อผิดพลาดที่พบจากการผันคำกริยาภาษาญี่ปุ่นเป็นรูปปฏิเสธได้ดังที่แสดงในตาราง 1

ตาราง 1 สรุปรูปแบบความผิดพลาดที่พบในงานวิจัยที่ผ่านมา

	Kanagy (1994)	野呂 (1995)	家村 (2001)	家村 (2003)	バイルマ ー (2008)	橋本 (2011)	福田 (2012)	小田 (2015)
核文+	✓	✓	✓			✓	✓	
ない ⁽¹⁾	✓	✓						
くない ⁽²⁾	✓							
ません ⁽³⁾		✓	✓					
ない ⁽⁴⁾		✓	✓			✓	✓	✓
じゃない ⁽⁵⁾		✓						
V*型 ⁽⁶⁾					✓		✓	
定式表現 ⁽⁷⁾			✓					✓
活用混同型 ⁽⁸⁾				✓				
の(ん)脱落 ⁽⁹⁾							✓	
らない ⁽¹⁰⁾								

- (1) 核文+ない เช่น การพูดว่า 話さない ในความหมายของ 話さない (野呂, 1995) นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังรวม 作っていない ในความหมายของ 作らない และ 遊ぼうない ในความหมายของ 遊ばない (橋本, 2011) หรือ 行きますない ในความหมายของ 行かない (Kanagy, 1994) เข้าอยู่ในกลุ่มนี้ด้วย
- (2) くない เช่น การพูดว่า 読めくないです ในความหมายของ 読めないです (Kanagy, 1994) หรือ 緊張くない ในความหมายของ 緊張しない (野呂, 1995)
- (3) ません เช่น 食べましたません (Kanagy, 1994)
- (4) ない หมายถึง การพูดแค่คำว่า ない เช่น ผู้เรียนพูดคำว่า ない แทนคำว่า 来てない (野呂, 1995)
- (5) じゃない เช่น การพูดว่า 落としたじゃない ในความหมายของ 落とさなかった (野呂, 1995) หรือ 作ったじゃない ในความหมายของ 作っていない (橋本, 2011) หรือ 煮るじゃない ในความหมายของ 煮ない (家村, 2001)
- (6) V*型 หมายถึง การพูดผิดของผู้เรียน เช่น การพูดว่า かかかない ในความหมายของ 買わない หรือ การพูดว่า うごけない ในความหมายของ 動かない (野呂, 1995)
- (7) 定式表現 หรือ Speech Formulas หมายถึง การจำคำหรือสำนวนมาใช้ทั้งๆ อย่างนั้นโดยไม่ผ่านการวิเคราะห์ เช่น 分からない (バイルマー, 2008)
- (8) 活用混同型 เช่น การพูดว่า みらない ในความหมายของ 見ない และ うたいない ในความหมายของ 歌わない (家村, 2001) กล่าวคือ ผู้เรียนจำกฎการผันคำกริยาระหว่างกลุ่ม 1 และกลุ่ม 2 สลับกัน
- (9) の(ん)脱落 เช่น การพูดว่า 勉強したいじゃなくて ในความหมายของ 勉強したいんじゃない (家村, 2003)
- (10) らない หมายถึง การเติม らない ด้านหลังคำกริยา เช่น 食べらない, 吸わらない (福田, 2012)

จากตาราง 1 พบว่า ข้อผิดพลาดบางชนิด พบแค่ในงานวิจัยบางงาน เช่น การพูดแค่คำว่า ない แทนการปฏิเสธคำกริยาทั้งคำ หรือ V*型 (野呂, 1995) ขณะที่ข้อผิดพลาดบางชนิด เช่น じゃない หรือ 核文+ない จะพบในเกือบทุกงานวิจัย แต่ไม่มีข้อผิดพลาดใดที่ปรากฏในทุกงานวิจัย สิ่งนี้แสดงให้เห็นว่าความแตกต่างระหว่างบุคคลรวมถึงความแตกต่างของกลุ่มตัวอย่าง ไม่ว่าจะเป็นภาษาแม่ อายุ รูปแบบการเรียน (เรียนจากห้องเรียนหรือเรียนด้วยตนเอง) อาจเกี่ยวข้องกับการผันคำกริยาผิด การสำรวจผู้เรียนชาวไทยจึงมีความจำเป็นเนื่องจากอาจพบข้อผิดพลาดที่ต่างไปจากงานที่ผ่านมา อนึ่ง 小田 (2015) ศึกษาชาวไทยทั้งผู้เรียนที่เรียนภาษาญี่ปุ่นจากห้องเรียน และเรียนภาษาญี่ปุ่นด้วยตนเอง แต่เน้นศึกษาการใช้รูปปฏิเสธของชาวไทยที่เรียนภาษาญี่ปุ่นด้วยตนเองเป็นหลัก อีกทั้ง กลุ่มตัวอย่างที่เรียนภาษาญี่ปุ่นจากห้องเรียนของ 小田 (2015) เป็นผู้เรียนที่เป็นผู้ใหญ่ และเรียนภาษาญี่ปุ่นมาเป็นเวลานาน จึงทำให้ไม่พบปัญหาในการผันคำกริยาเป็นรูปปฏิเสธ ผู้วิจัยเห็นว่า หากศึกษาผู้เรียนระดับต้นที่เพิ่งเริ่มเรียนภาษาญี่ปุ่นได้ไม่นานจะช่วยให้เห็นภาพรวมของการผันคำกริยาเป็นรูปปฏิเสธของผู้เรียนชาวไทยเพิ่มขึ้น อีกทั้ง ผู้สอนยังสามารถนำผลลัพธ์ที่ได้ไปประยุกต์เข้ากับการเรียนการสอนการผันคำกริยาได้ต่อไป

นอกจากนี้ งานวิจัยที่ผ่านมาไม่ได้สำรวจคำกริยาทุกกลุ่ม แต่เลือกเฉพาะคำกริยากลุ่ม 1 และกลุ่ม 2 จำนวนไม่กี่คำมาทดสอบเท่านั้น ประเด็นที่น่าสนใจอยู่ที่คำกริยา กลุ่ม 3 /kuru/ เนื่องจากต้องเปลี่ยนรูปโดยสิ้นเชิงไม่ว่าจะผันจากรูปสุภาพหรือรูปพจนานุกรม ผู้เรียนอาจเรียนรู้คำกริยา กลุ่มนี้ต่างไปจากผลลัพธ์ของงานวิจัยที่ผ่านมา ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงเห็นว่าควรเพิ่มจำนวนของคำกริยา กลุ่ม 1 และ กลุ่ม 2 ที่จะนำมาทดสอบ รวมถึงนำคำกริยา กลุ่ม 3 ทั้ง /suru/ และ /kuru/ เข้ามาร่วมทดสอบด้วย

2.2 รูปปฏิเสธของคำกริยาภาษาญี่ปุ่น

รูปปฏิเสธของคำกริยาภาษาญี่ปุ่นมี 2 รูป ได้แก่ รูปปฏิเสธรูปสุภาพและรูปปฏิเสธรูปธรรมดา รูปปฏิเสธรูปสุภาพจะเปลี่ยนส่วนท้ายที่จบด้วย ます เป็น ません เช่น 書きます เป็น 書きません หรือ 食べます เป็น 食べません (ต่อจากนี้ งานวิจัยนี้จะเรียกว่า “การผันรูป ません”) ส่วนรูปปฏิเสธรูปธรรมดาคะซับซ้อนมากกว่า เนื่องจากคำกริยาในภาษาญี่ปุ่นมี 3 กลุ่ม แต่ละกลุ่มมีเสียงคำลงท้ายแยกย่อยลงไป (Vance, 1987) ตาราง 2 แสดงวิธีการผันคำกริยาภาษาญี่ปุ่นเป็นรูปปฏิเสธรูปธรรมดา

ตาราง 2 วิธีการผันคำกริยาภาษาญี่ปุ่นเป็นรูปปฏิเสธรูปธรรมดา

กลุ่ม	เสียงคำลงท้าย				วิธี	ตัวอย่าง
1	ku	gu	su	mu	เปลี่ยนเสียงข้างหน้า /u/ เป็นเสียง /a/	書く→書かない 泳ぐ→泳がない 話す→話さない 読む→読まない 遊ぶ→遊ばない 死ぬ→死なない 待つ→待たない のぼる→のぼらない
	bu	nu	tsu	ru		
	u				เปลี่ยน /u/ เป็น /wa/	買う→買わない
2	iru		eru		ตัด /ru/ ทิ้ง	見る→見ない 食べる→食べない
3	suru				เปลี่ยนรูป	しない
	kuru					来ない

งานวิจัยนี้สำรวจเฉพาะการผันคำกริยาภาษาญี่ปุ่นเป็นรูปปฏิเสธรูปธรรมดา (ต่อจากนี้ งานวิจัยนี้จะเรียกว่า “การผันรูป ない”) เนื่องจากข้อแรก การผันรูป ない ซับซ้อนกว่าการผันรูป ません จึงคาดการณ์ได้ว่าผู้เรียนน่าจะสับสนมากกว่า แต่ทว่างานวิจัยที่ผ่านมาสำรวจทั้งการผันรูป ない และการผันรูป ません จึงส่งผลให้ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการผันรูป ない ยังไม่ชัดเจน เช่น ลำดับพัฒนาการของการผันรูป ない ข้อที่สอง รูป ない เป็นรูปหนึ่งที่เป็นพื้นฐานสำคัญต่อการเรียนไวยากรณ์ระดับที่สูงขึ้น เช่น なかった / ないてください / ない方がいい / なくていい / なければならない หากค้นพบปัญหาการผันรูป ない ของผู้เรียนชาวไทยได้ จะเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นในประเทศไทยต่อไป ข้อที่สาม หากนำการผันรูป ません มาศึกษาด้วยจะทำให้ปริมาณของคำที่สำรวจเพิ่มขึ้น และส่งผลต่อการควบคุมจำนวนคำและเวลาที่ใช้สำรวจ สุดท้ายข้อที่สี่ จากการศึกษาของ 野田 (2004) และ 小林 (2005) พบว่าชาวญี่ปุ่นจะใช้รูป ない ในการสนทนาจริงสูงมากกว่า 60 เปอร์เซ็นต์ เมื่อคำนึงถึงการใช้

ในการสนทนาจริงของชาวญี่ปุ่น และการนำไปใช้เพื่อการสื่อสารจริงในชีวิตประจำวันของผู้เรียนต่อไป การศึกษาการผันรูป ない จึงเร่งด่วนกว่า ด้วยเหตุนี้ งานวิจัยนี้จึงสำรวจเฉพาะการผันรูป ない เท่านั้น

3. วิธีการวิจัย

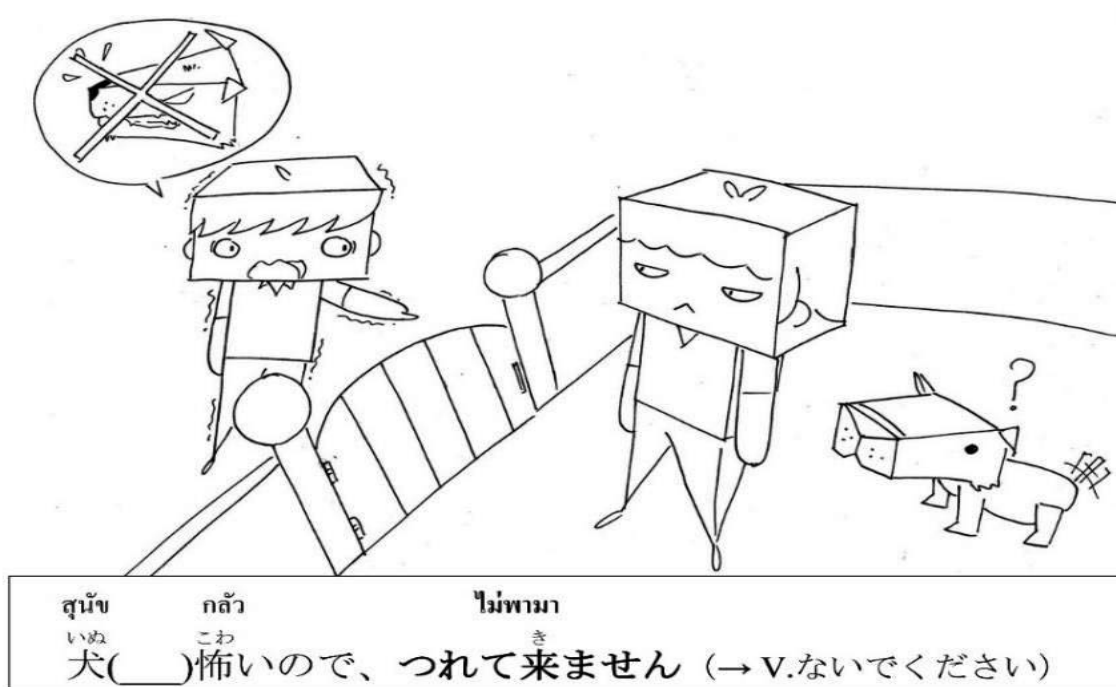
3.1 กลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้รับความร่วมมือจากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 แผนการเรียนศิลป์ภาษาญี่ปุ่นของโรงเรียนแห่งหนึ่งในจังหวัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 10 คน (ชาย 2 คน หญิง 8 คน) ทั้งหมดเรียนภาษาญี่ปุ่นระดับต้นโดยมีอาจารย์ผู้สอนเป็นคนเดียวกันและผ่านการเรียนวิธีการผันรูป ない ของคำกริยา จากตำรา “อะกิโกะ โตะ โทโมคาจิ” โดยเรียนผันจากรูปพจนานุกรม แต่อาจารย์ผู้สอนได้สอนวิธีการผันรูป ない จากคำกริยารูปสุภาพ (一ます) เพิ่มด้วย เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างเข้าใจวิธีการผันง่ายกว่า อนึ่ง กลุ่มตัวอย่างทั้ง 10 คน ไม่เคยเดินทางไปเที่ยวหรือเคยศึกษาที่ประเทศญี่ปุ่น

3.2 เครื่องมือที่ใช้เพื่อเก็บข้อมูล ขั้นตอน และระยะเวลาเก็บข้อมูล

งานวิจัยที่ผ่านมาส่วนใหญ่วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากบทสนทนาที่เป็นธรรมชาติระหว่างเจ้าของภาษาชาวญี่ปุ่นและผู้เรียนชาวต่างชาติ แต่ทว่า บทสนทนา

ที่เป็นธรรมชาติมีข้อจำกัด คือ นักวิจัยจะไม่สามารถสำรวจคำกริยาทุกกลุ่มและทุกเสียงคำลงท้ายได้ ด้วยเหตุนี้ งานวิจัยนี้จึงใช้สถานการณ์ภาพที่ระบุให้ผันคำกริยาออกมาเป็นรูปปฏิเสธเพื่อช่วยในการเก็บข้อมูลดังที่ปรากฏในภาพ 1

ภาพ 1 ภาพที่ใช้ในการทดสอบคำกริยา กลุ่ม 3

ภาพ 1 ใช้เพื่อเก็บข้อมูลคำกริยา กลุ่ม 3 (つれて来る) ภาพถูกวาดเต็มหน้ากระดาษขนาด A4 แนวนอน โดยด้านล่างสุดของภาพมีกรอบสี่เหลี่ยมอยู่ ในกรอบสี่เหลี่ยมมีประโยคเขียนไว้ 1 ประโยค โดยละคำช่วยไว้และลงท้ายด้วยคำกริยา 来ません ที่ทำเป็นตัวดำเข้ม ด้านท้ายของประโยคมีคำสั่งอยู่ในวงเล็บเพื่อให้ผันคำกริยาที่อยู่ในภาพออกมาเป็นรูปปฏิเสธที่ระบุไว้

กลุ่มตัวอย่างเริ่มจากดูภาพเพื่อทำความเข้าใจเนื้อหา จากนั้น ดูประโยคเพื่อทำความเข้าใจกรอบและพูดประโยคที่เขียนไว้ออกมา โดยต้องพิจารณาเองว่าจะเติมคำช่วยที่ละไว้หรือไม่⁵ เมื่อพิจารณาเสร็จ กลุ่มตัวอย่างจะพูดประโยคออกมาทั้งหมด เวลาเฉลี่ยที่ใช้ในการดูและพูดแต่ละภาพอยู่ที่ 30 วินาที ถึง 1 นาที เมื่อการทดสอบผ่านไปครึ่งหนึ่ง จะมีการสอบถามความเหนื่อยล้า และให้เวลาพักประมาณ 10

⁵ ผู้วิจัยกำหนดให้กลุ่มตัวอย่างต้องเลือกคำช่วยและผันคำกริยาเพื่อป้องกันไม่ให้กลุ่มตัวอย่างทราบว่างานวิจัยนี้ศึกษาการผันรูป ない

นาที่ก่อนเริ่มเก็บข้อมูลต่อ กลุ่มตัวอย่างได้เรียนความหมายของคำและไวยากรณ์ทั้งหมดที่ปรากฏในภาพแล้ว แต่งานวิจัยนี้ได้เขียนความหมายของคำทุกชนิดไว้ด้านบนเพื่อป้องกันไม่ให้อีกกลุ่มตัวอย่างสับสนและเข้าใจเนื้อหาของภาพผิดไป รวมถึงลดความกังวลใจจากการต้องพูดภาษาญี่ปุ่น

อนึ่ง งานวิจัยนี้เก็บข้อมูลทั้งสิ้น 3 ครั้ง ระยะเวลาประมาณ 9 เดือน ครั้งที่ 1 เก็บในเดือนมีนาคม ครั้งที่ 2 เก็บในเดือนกรกฎาคม และครั้งที่ 3 เก็บในเดือนพฤศจิกายน แต่ละครั้งห่างกันประมาณ 3 เดือน

ตาราง 3 คำกริยาที่ใช้ทดสอบ

ชนิดคำ	คำกริยาที่ใช้ทดสอบ	ชนิดคำ	คำกริยาที่ใช้ทดสอบ
/u/	買う 使う 歌う 笑う	/ru/	入る 泊まる 取る 貼る
/tsu/	立つ 持つ 勝つ うつ	/ku/	書く 聞く ひく みがく
/gu/	泳ぐ 急ぐ ぬぐ さわぐ	/mu/	読む 飲む かむ 盗む
/bu/	遊ぶ 喜ぶ 並ぶ 呼ぶ	/su/	話す 押す 消す わかす
/iru/	浴びる 見る いる 閉じる	/eru/	食べる 遅れる 開ける 忘れる
/suru/	掃除する 運転する 電話をする 散 歩する	/kuru/	来る 持って来る つれて来る 歩いて来る

รูปไวยากรณ์ที่งานวิจัยนี้ใช้เพื่อกระตุ้นให้กลุ่มตัวอย่างผันคำกริยาเป็นรูปปฏิเสธ คือ ないでください และ ない方がいい นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้เพิ่มประโยคลงเพื่อป้องกันไม่ให้อีกกลุ่มตัวอย่างทราบว่างานนี้ศึกษาการผันรูป ない ประโยคลงประกอบด้วยคำกริยาอีก 12 คำ⁶ จำนวน 12 ภาพ ภาพทั้ง 12 ภาพ

3.3 คำกริยาที่ใช้ทดสอบ

คำกริยาที่ใช้ทดสอบมีทั้งหมด 12 เสียงคำลงท้าย (ยกเว้นคำกริยาที่มีเสียงคำลงท้าย /nu/) คำกริยาของแต่ละเสียงคำลงท้ายถูกนำมาทดสอบ 4 คำ รวมทั้งหมด 48 คำ ด้วยเหตุนี้ ภาพที่ใช้เพื่อทดสอบการผันรูป ない จึงมี 48 ภาพ คำกริยาทุกคำเป็นคำที่อาจารย์ผู้สอนได้เคยอธิบายเสียงอ่าน ความหมาย และวิธีใช้แล้ว ตาราง 3 แสดงคำกริยาที่ใช้ทดสอบในงานวิจัยนี้

เป็นภาพที่มีรายละเอียดตามที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น แดกต่างตรงที่มีการระบุให้ผันเป็นรูปประโยค てください⁷

3.4 การถอดเสียงและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยถอดเสียงโดยถอดตรงตามที่กลุ่มตัวอย่างพูด กรณีที่กลุ่มตัวอย่างไม่ได้พูดติดกัน มีการเว้นจังหวะระหว่างพูด ผู้วิจัยแทนด้วยการเคาะ

⁶ คำกริยาที่ใช้ในประโยคลง ได้แก่ 洗う, おく, 残る, ひっこす, 立つ, 飲む, 並ぶ, あつまる, 入る, 止める, 案内する, しめる โดยคำกริยาบางตัว (立つ, 飲む, 並ぶ, 入る) เป็นคำกริยาที่ใช้ในการทดสอบการผันรูปปฏิเสธด้วย แต่ไม่ใช่เนื้อหาเดียวกัน

⁷ ประโยคทั้งหมดได้รับการตรวจสอบความถูกต้องทางไวยากรณ์และความเป็นธรรมชาติจากอาจารย์ชาวญี่ปุ่นที่สอนในมหาวิทยาลัย

ดังตัวอย่าง 1 หนึ่ง วงกลมด้านหน้าประโยคแสดงว่า ประโยคนั้นถูกหรือผิด⁸ ส่วนวงเล็บด้านหลังแสดงคำกริยาที่พูด หมายเลขของกลุ่มตัวอย่าง และระยะเวลาที่ได้สำรวจ

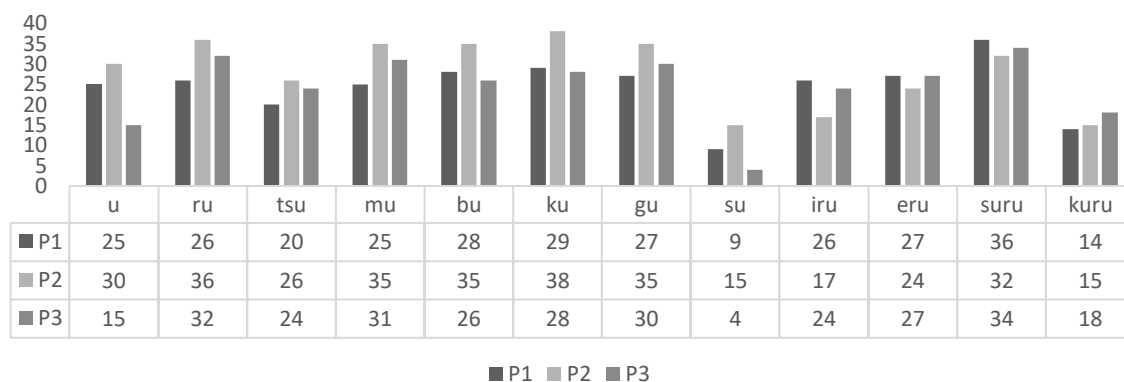
ตัวอย่าง 1 ①つくえの うえ に あそ
びないでください (遊ぶ / S03 / P1)

หลังจากนั้น ผู้วิจัยได้พิจารณาคำกริยาที่ผู้เรียนพูดออกมา โดยแยกว่าเป็นคำตอบที่ถูกหรือคำตอบที่ผิด กรณีเป็นคำตอบที่ผิด ผู้วิจัยได้พิจารณาเพิ่มเติมว่าผิดเนื่องจากสาเหตุใด

4. ผลการวิจัย

กราฟ 1 แสดงการผันรูป ない ที่ถูกต้องของผู้เรียนทั้ง 10 คน โดยแยกตามระยะเวลาเก็บข้อมูล 3 ระยะ (P1 P2 และ P3) แต่ละคำกริยา ลงท้ายในแต่ละระยะจึงมีอัตราการตอบถูกได้สูงสุด 40 คำตอบ

อัตราการตอบถูก -แยกตามคำกริยาลงท้ายและตามระยะเวลาเก็บข้อมูล-

กราฟ 1 อัตราการตอบถูกแยกตามคำกริยาลงท้ายในแต่ละช่วง

⁸ ○ หมายถึง การผันถูก และ ● หมายถึง การผันผิด ตัวเลขในวงเล็บสีดำแสดงรูปแบบความผิดพลาด รายละเอียดจะแสดงในหัวข้อถัดไป

จากกราฟ 1 พบว่า ตลอดระยะเวลาการสำรวจ 9 เดือน คำกริยาที่ลงท้ายด้วย /su/ มีอัตราการตอบถูกน้อยที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระยะที่ 3 (P3) มีอัตราการตอบถูกเพียง 4 คำตอบเท่านั้น นอกจากนี้ คำกริยาที่ลงท้ายด้วย /u/ และคำกริยากลุ่ม 3 /kuru/ มีแนวโน้มการตอบถูกน้อยในระยะที่ 3 (P 3) ส่วนคำกริยาที่ลงท้ายด้วย /suru/ เป็นคำ

กริยาที่ผู้เรียนมีแนวโน้มผันได้ถูกมากที่สุดตลอดการสำรวจ

ถัดไป ผู้วิจัยจะพิจารณาการผันรูป ない ผิดของผู้เรียนทั้ง 10 คน โดยแบ่งรูปแบบความผิดพลาดของการผันรูป ない ออกเป็น 13 รูปแบบ ดังที่แสดงไว้ในตาราง 4

ตาราง 4 เกณฑ์การพิจารณารูปแบบความผิดพลาดของการผันรูป ない

รูปแบบ	เกณฑ์การพิจารณา	ตัวอย่าง
①	ผู้เรียนผันโดยการตัด <u>ません</u> ของคำกริยานั้นทิ้งและเติม <u>ない</u> เข้าไปด้านหลังท้าย	買いません→ <u>かい</u> ない 来ません→ <u>き</u> ない
②	ผู้เรียนผันโดยการตัดเฉพาะ <u>せん</u> ของคำกริยานั้นทิ้งและเติม <u>ない</u> เข้าไปด้านหลังท้าย	待ちません→ <u>まち</u> まない 忘れません→ <u>わすれ</u> まない
③	ผู้เรียนผันโดยการตัดตั้งแต่พยัญชนะที่อยู่หน้า <u>ません</u> ของคำกริยานั้นทิ้งและเติม <u>ない</u> เข้าไปด้านหลังท้าย	沸かしません→ <u>わか</u> ない 遊びません→ <u>あそ</u> ない
④	ผู้เรียนผันโดยเปลี่ยนเสียงพยัญชนะที่อยู่หน้า <u>ません</u> ให้เป็นวรรณยุกต์ a และเติม <u>ない</u> เข้าไปด้านหลังท้าย	食べません→ <u>たば</u> ない 来ません→ <u>か</u> ない
⑤	ผู้เรียนผันวรรณยุกต์ a โดยผันเป็น <u>あ</u> <u>ない</u> แทนที่จะเป็น <u>わ</u> <u>ない</u>	笑いません→ <u>わらあ</u> ない 使いません→ <u>つかあ</u> ない
⑥	ผู้เรียนผันคำกริยานั้นๆ โดยผันเป็นแค่ <u>ない</u> เท่านั้น	見ません→ <u>ない</u> しません→ <u>ない</u>
⑦	ผู้เรียนผันคำกริยาเป็นรูปพจนานุกรมก่อน จากนั้นจึงเติม <u>ない</u> เข้าไปด้านหลังท้าย	書きません→ <u>かく</u> ない 読みせん→ <u>よむ</u> ない
⑧	ผู้เรียนผันคำกริยาเป็นรูปอดีต จากนั้นจึงเติม <u>ない</u> เข้าไปด้านหลังท้าย	買いません→ <u>かった</u> ない
⑨	ผู้เรียนเปลี่ยนเสียงพยัญชนะที่อยู่หน้า <u>ません</u> ให้เป็นวรรณยุกต์ e แทน(เหมือนรูปสามารก) จากนั้นจึงเติม <u>ない</u> เข้าไปด้านหลังท้าย	急ぎません→ <u>いそげ</u> ない 取りません→ <u>とれ</u> ない
⑩	ผู้เรียนผันคำกริยาโดยออกเสียงพยัญชนะข้างหน้า <u>ない</u> ผิดจากเสียงซุ่นเป็นเสียงไมซุ่น หรือจากเสียงไมซุ่นเป็นเสียงซุ่น	待ちません→ <u>まだ</u> ない 騒ぎません→ <u>さわか</u> ない
⑪	ผู้เรียนผันคำกริยานั้นๆ ผิด เนื่องจากอ่านตัวอักษรฮิรางานะผิด	打ちません→ <u>うら</u> ない 脱ぎません→ <u>ぬさ</u> ない
⑫	ผู้เรียนผันคำกริยานั้นๆ โดยอาจลดคำแรกสุดหรือเพิ่มคำเข้าไปที่กลางคำ	打ちません→ <u>た</u> ない しません→ <u>しす</u> ない
⑬	ผู้เรียนผันผิดคำกริยานั้นๆ ผิด โดยเป็นการผันผิดสองรูปแบบผสมกัน จนไม่สามารถแยกออกมาได้ว่าผันผิดจากสาเหตุใด	閉じません→ <u>さい</u> ない 忘れません→ <u>わすま</u> ない

ตาราง 5 เป็นตารางแสดงลำดับพัฒนาการ ผันถูกและผันผิด แยกตามระยะเวลาการสำรวจและ
 การผันรูป ない ของผู้เรียนชาวไทยรายบุคคลทั้งการ รูปแบบความผิดพลาดที่พบ

ตาราง 5 การผันถูกและผันผิด แยกตามระยะเวลาการสำรวจและรูปแบบความผิดพลาด
 (○ = การผันถูก ● = การผันผิด ส่วนตัวเลขแสดงจำนวนที่ปรากฏในรูปแบบนั้น)

	Period 1(P1)	Period 2(P2)	Period 3(P3)
S01	○ 36 ● 12 (1 07 4 02 8 01 12 01 13 01)	○ 34 ● 14 (1 08 3 02 4 02 12 02)	○ 33 ● 15 (1 08 3 04 4 02 6 01)
S02	○ 32 ● 16 (1 04 4 11 10 01)	○ 31 ● 17 (1 06 4 11)	○ 28 ● 20 (1 04 4 11 5 04 13 01)
S03	○ 15 ● 33 (1 22 3 03 4 01 7 02 9 02 11 03)	○ 24 ● 24 (1 13 2 02 3 03 4 04 9 01 13 01)	○ 14 ● 34 (1 29 3 03 9 02)
S04	○ 45 ● 03 (1 01 4 02)	○ 47 ● 01 (4 01)	○ 47 ● 01 (4 01)
S05	○ 39 ● 09 (1 02 2 01 3 01 4 04 12 01)	○ 42 ● 06 (1 04 4 01 13 01)	○ 38 ● 10 (1 05 4 04 7 01)
S06	○ 40 ● 08 (4 06 6 01 12 01)	○ 41 ● 07 (1 02 4 03 6 01 12 01)	○ 42 ● 06 (1 04 4 01 13 01)
S07	○ 10 ● 38 (1 13 3 06 7 11 11 03 12 02 13 03)	○ 20 ● 28 (1 01 4 13 7 03 10 05 11 03 12 01 13 02)	○ 09 ● 39 (1 13 2 01 3 07 4 01 6 04 7 10 13 03)
S08	○ 32 ● 14 (1 08 4 03 6 01 11 02)	○ 37 ● 11 (1 07 4 03 6 01)	○ 38 ● 10 (1 08 4 01 6 01)
S09	○ 11 ● 37 (1 32 3 03 6 01 7 01)	○ 30 ● 18 (2 08 4 08 10 01 13 01)	○ 12 ● 36 (1 19 2 05 3 03 4 01 7 04 12 02 13)
S10	○ 30 ● 18 (1 06 2 04 3 03 4 02 12 01 13 02)	○ 32 ● 16 (1 06 4 07 7 02 12 01)	○ 32 ● 16 (1 05 2 01 3 01 4 04 7 03 13 02)

ผู้เรียนชาวไทย 10 คน ผันรูป ない ผิดในรูปแบบที่แตกต่างกัน ผู้เรียนที่ผันผิดหลากหลายรูปแบบมากที่สุด คือ S07 (P2 และ P3) และ S09 (P3) ขณะที่ผู้เรียนบางคนแทบจะผันรูป ない ไม่ผิด เช่น S04

เมื่อพิจารณาละเอียดลงไปพบว่า รูปแบบ ① และรูปแบบ ④ เป็นลักษณะความผิดพลาดที่พบมาก โดยรูปแบบ ① (ผู้เรียนผันโดยการตัด ません ของคำกริยานั้นทิ้งและเติม ない เข้าไป) เป็นลักษณะความผิดพลาดที่พบในผู้เรียนแทบทุกคนและแทบทุกระยะเวลาการสำรวจ ยกเว้น S04 (ช่วง P2 และ P3) S06 (ช่วง P1) และ S09 (ช่วง P2) เท่านั้นที่ไม่ได้ผันผิดเป็นรูปแบบนี้ ส่วนรูปแบบ ④ (ผู้เรียนผันโดยเปลี่ยนเสียงพยัญชนะที่อยู่หน้า ません ให้เป็นวรรณยุกต์ a และเติม ない เข้าไป) เป็นรูปแบบที่พบเกือบทุกคนและทุกระยะเวลาการสำรวจ ยกเว้น S03 (ช่วง P3) S07 (ช่วง P1) และ S09 (ช่วง P1)

ในผู้เรียนชาวไทย 10 คน พบว่าผู้เรียน 8 ใน 10 คนมีแนวโน้มผันผิดทั้ง 2 รูปแบบ โดยผู้เรียนบางคนอาจผันผิดรูปแบบ ① มากกว่ารูปแบบ ④ ตลอดระยะเวลาการสำรวจ (S01 S03 และ S08) ขณะที่ผู้เรียนบางคนผันผิดรูปแบบ ④ มากกว่ารูปแบบ ① ตลอดระยะเวลาการสำรวจ (S02) และผู้เรียนบางคนผันผิดรูปแบบ ① และรูปแบบ ④ ไม่ค่อยแตกต่างกันในตลอดสามช่วงระยะเวลาการสำรวจ (S04 S05 S06 และ S10) แต่ทว่า S07 และ S09 เป็นผู้เรียนที่มีแนวโน้มผันรูปแบบ ① และรูปแบบ ④ แตกต่างจากผู้เรียนคนอื่นๆ กล่าวคือ ในช่วง P1 S07 และ S09 ผันผิดรูปแบบ ① และไม่ผันผิดรูปแบบ ④ เลย แต่เมื่อเข้าสู่ P2 S07 และ S09 ผันผิดรูปแบบ ④ มากกว่ารูปแบบ ① โดย S07 ผันรูปแบบ ④ รวม 13 ครั้งและผันรูปแบบ ① เพียง 1 ครั้งเท่านั้น ส่วน S09 ผันผิดแค่รูปแบบ ④ ในระยะ P3 ผู้เรียนทั้งสองคนผันผิดทั้งรูปแบบ ① และรูปแบบ ④ แต่

ผันรูปแบบ ④ เพียงแค่ 1 ครั้ง และผันเป็นรูปแบบ ① มากกว่า 10 ครั้ง

รูปแบบ ① เกิดจากผู้เรียนใช้กฎการผันรูป ない ของคำกริยา กลุ่ม 2 เข้ากับคำกริยา กลุ่ม 1 และกลุ่ม 3 ขณะที่รูปแบบ ④ เกิดจากผู้เรียนใช้กฎการผันรูป ない ของคำกริยา กลุ่ม 1 เข้ากับคำกริยา กลุ่ม 2 และกลุ่ม 3 สิ่งนี้แสดงให้เห็นว่าการสร้างกฎการผันรูป ない ของ S07 และ S09 ยังไม่คงที่ในแต่ละช่วงมีแนวโน้มที่จะผันเป็นรูปใดรูปหนึ่งเท่านั้น เมื่อพิจารณา ร่วมกับการผันถูกในช่วง P2 ซึ่งเป็นช่วงที่ S07 และ S09 ประยุกต์ใช้รูปแบบ ④ มากกว่ารูปแบบ ① พบว่ามีการตอบถูกสูงกว่าช่วงก่อนและหลัง ทั้งนี้เนื่องจากคำกริยา กลุ่ม 1 มีมากกว่าคำกริยา กลุ่ม 2 และกลุ่ม 3 จึงส่งผลให้อัตราการตอบถูกในช่วง P2 ของ S07 และ S09 สูงกว่าช่วงอื่นๆ อย่างไรก็ดี หากมองว่าสองรูปแบบนี้เป็นปัญหาเดียวกันอันเกิดจากการจำกฎการผันสลับกัน จะพบว่าความผิดพลาดการผันรูป ない ชนิดนี้เป็นรูปแบบความผิดพลาดที่มีจำนวนมากที่สุดเกิดขึ้นในผู้เรียนทุกคนและเกิดทุกช่วงระยะเวลาการสำรวจ

นอกจากรูปแบบ ① และรูปแบบ ④ รูปแบบที่เหลือเป็นความผิดพลาดที่เกิดขึ้นแค่บางระยะการสำรวจและเกิดขึ้นแค่กลุ่มตัวอย่างบางคนเท่านั้น เช่น รูปแบบ ② (ผู้เรียนผันโดยตัดเฉพาะ せん ของคำกริยานั้นทิ้งและเติม ない เข้าไป) และรูปแบบ ③ (ผู้เรียนผันโดยการตัดตั้งแต่พยัญชนะที่อยู่หน้า ません ของคำกริยานั้นทิ้งและเติม ない เข้าไป) เป็นความผิดพลาดที่คาดว่าเกิดจากความพยายามผันรูป ない จากรูป ます แต่ทว่าผู้เรียนจำกฎการผันไม่ได้จึงใช้วิธีง่ายๆ เช่น การตัดเฉพาะ せん หรือการตัดพยัญชนะที่อยู่หน้า ません ของคำกริยานั้นทิ้งก่อนและเติม ない เข้าไป ซึ่งมีลักษณะคล้ายกับรูปแบบ ① (การตัด ません ของคำกริยานั้นทิ้งและเติม ない เข้าไปด้านท้าย) หากมองในภาพรวม อาจกล่าว

ได้ว่า รูปแบบ ① ② และรูปแบบ ③ เป็นความผิดพลาดที่เกิดจากการพยายามประยุกต์ใช้กฎการผันของคำกริยากรุป 2 เข้ากับคำกริยากรุป 1 เพียงแต่จำนวนตัวอักษรที่ตัดแตกต่างกัน

ส่วนรูปแบบ ⑤ (ผู้เรียนผันวรรค a โดยผันเป็น あない แทนที่จะเป็น わない) พบในการพูดของ S02 ในช่วง P3 เท่านั้น รูปแบบ ⑥ (ผู้เรียนผันคำกริยาเป็นแค่ ない) เกิดขึ้นในผู้เรียน 5 คน ได้แก่ S01 S06 S07 S08 และ S09 โดย S09 ผันเป็นแค่ ない เฉพาะช่วง P1 ส่วน S01 และ S07 ผันเฉพาะช่วง P3 ส่วน S06 ผันเป็นแค่ ない ในช่วง P1 และ P2 ส่วน S08 พบความผิดพลาดชนิดนี้ตลอดทั้ง 3 ช่วงในการสำรวจ

รูปแบบ ⑧ (ผู้เรียนผันคำกริยาเป็นรูปอดีต จากนั้นจึงเติม ない เข้าไป) พบเฉพาะในการพูดของ S01 ในช่วง P1 เท่านั้น และรูปแบบ ⑨ (ผู้เรียนเปลี่ยนเสียงพยัญชนะที่อยู่หน้า ません ให้เป็นวรรค e แทน(เหมือนรูปสามาร) จากนั้นจึงเติม ない เข้าไป) พบเฉพาะในการพูดของ S03 ตลอดระยะเวลาการสำรวจ แต่ผู้เรียนชาวไทยคนอื่นไม่ได้ผันผิดรูปแบบนี้ ส่วนรูปแบบ ⑦ (ผู้เรียนผันคำกริยาเป็นรูปพจนานุกรมก่อน จากนั้นจึงเติม ない เข้าไปด้านท้าย) พบว่าเกิดขึ้นในผู้เรียน 5 คน ได้แก่ S03 S05

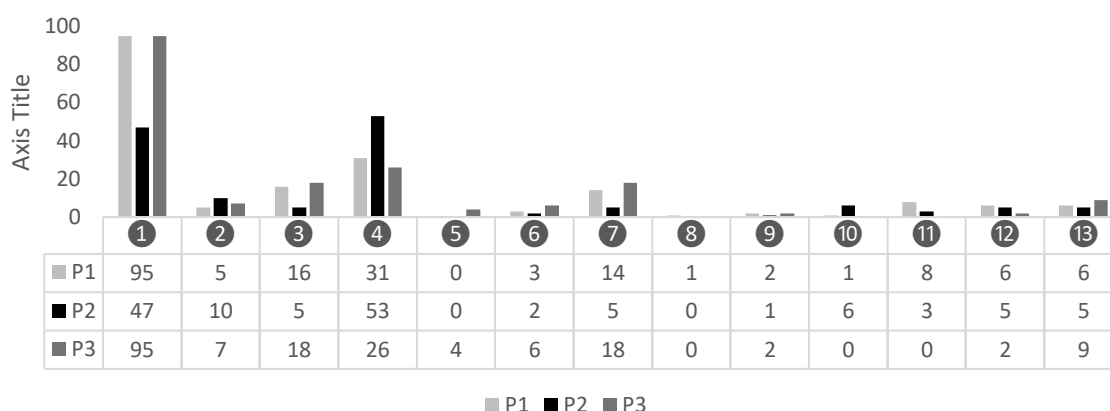
S07 S09 และ S10 แต่ S07 เท่านั้นที่ผันผิดรูปแบบนี้ตลอดทั้ง 3 ช่วงในการสำรวจ ส่วน S03 ผันผิดเฉพาะช่วง P1 S05 ผันผิดเฉพาะช่วง P3 S09 ผันผิดเฉพาะช่วง P1 และ P3 ส่วน S10 ผันผิดในช่วง P2 และ P3 ผลลัพธ์เหล่านี้แสดงให้เห็นว่าการเกิดรูปแบบความผิดพลาดในการผันรูป ない ไม่ได้เกิดขึ้นในช่วงเวลาเดียวกันเสมอไป และไม่จำเป็นที่ผู้เรียนทุกคนจะต้องผ่านรูปแบบการผันผิดแบบเดียวกันด้วย

ส่วนรูปแบบ ⑩ (ผู้เรียนผันคำกริยาโดยออกเสียงพยัญชนะข้างหน้า ない ผิด จากเสียงขุ่นเป็นเสียงไม่ขุ่น หรือจากเสียงไม่ขุ่นเป็นเสียงขุ่น) และรูปแบบ ⑪ (ผู้เรียนผันคำกริยานั้นๆ ผิด เนื่องจากอ่านตัวอักษรอริยางะผิด) เกี่ยวข้องกับปัญหาด้านการอ่านรวมถึงการออกเสียงของผู้เรียนชาวไทยและพบในช่วงแรกๆ ของการสำรวจ ในช่วง P1 มีผู้เรียนทั้งหมด 4 คน (S02 S03 S07 และ S08) ที่ผันผิด แต่เมื่อเข้าสู่ P2 เหลือเพียง 2 คน (S07 และ S09) ที่ผันผิดรูปแบบนี้ และเมื่อเข้าสู่ P3 ปัญหาด้านการออกเสียงหมดไป อาจกล่าวได้ว่าความสามารถของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่เพิ่งเริ่มเรียนภาษาญี่ปุ่นส่งผลให้เกิดปัญหาเหล่านี้ แต่เมื่อเวลาผ่านไป ความผิดพลาดที่เกิดจากการออกเสียงผิดก็จะค่อยๆ หายไปด้วย⁹

⁹ อนึ่ง รูปแบบ ⑫ เป็นความผิดพลาดที่เกิดจากผู้เรียนผันคำกริยานั้นๆ โดยลดคำแรกสุดหรือเพิ่มคำเข้าไปที่กลางคำ และรูปแบบ ⑬ เป็นความผิดพลาดที่เกิดจากผู้เรียนผันผิดสองรูปแบบผสมกัน จนไม่สามารถแยกได้ว่าผันผิดจากสาเหตุใด จากการสอบถามผู้เรียน ผู้เรียนก็สามารถตอบได้ว่าทำไมถึงผันเช่นนั้น ผู้วิจัยจึงคาดว่าผู้เรียนน่าจะเกิดความสับสนระหว่างผันอยู่และประยุกต์ใช้กฎหลายๆ อย่างเข้าด้วยกันจนออกมาเป็นรูปที่มีความซับซ้อน

กราฟ 2 ด้านล่างแสดงรายละเอียดของรูป 10 คนโดยแยกตามช่วงระยะเวลาสำรวจ 3 ระยะ (P1, P2 และ P3)

อัตราการตอบผิด -แยกตามรูปแบบความผิดพลาดและตามระยะเวลาเก็บข้อมูล-

กราฟ 2 รูปแบบความผิดพลาดของการผันรูป ない ในแต่ละช่วงระยะเวลาสำรวจ

จากกราฟ 2 พบว่าผู้เรียนชาวไทยผันผิดรูปแบบ ① (ผู้เรียนผันโดยการตัด ません ของคำกริยานั้นทั้งและเติม ない เข้าไป) มากที่สุด รูปแบบ ④ (ผู้เรียนผันโดยเปลี่ยนเสียงพยัญชนะที่อยู่หน้า ません ให้เป็นวรรณยุกต์ a และเติม ない เข้าไป) เป็นรูปแบบที่ผิดมากลำดับที่สอง นอกจากนี้ ยังพบรูปแบบ ② (ผู้เรียนผันโดยการตัดเฉพาะ せん ของคำกริยานั้นทั้งและเติม ない เข้าไป) และรูปแบบ ③ (ผู้เรียนผันโดยการตัดตั้งแต่พยัญชนะที่อยู่หน้า ません ของคำกริยานั้นทั้งและเติม ない เข้าไป) ที่ใกล้เคียงกับรูปแบบ ① ด้วย

ตัวอย่าง 2 ○雨が ふっ ているので およがない で下さい (泳ぐ/ S01 / P1)

ตัวอย่าง 3¹⁰ ①図書館は ともだちを はなさない で下さい (話す/ S05 / P2)

ตัวอย่าง 4¹¹ ④がっ こうで プレサートを あ かないで下さい (開ける/ S10 / P3)

ตัวอย่าง 5 ②外で 雨 な のだ ので あるい て きまない ほうい です (歩いてくる/ S09 / P2)

ตัวอย่าง 6 ③図書館の 中 に 歌を うた ないで 下さい (歌う/ S03 / P1)

รูปแบบความผิดพลาดที่รูปแบบนี้เป็นรูปแบบความผิดพลาดที่เกิดจากการจำกฎสลับกัน กล่าวคือ ในกรณีของรูปแบบ ① ② และ ③ ผู้เรียนใช้กฎการผันรูป ない ของคำกริยา กลุ่ม 2 เข้ากับคำกริยา

¹⁰ ในตัวอย่าง 3 S05 ใช้คำช่วยผิดทั้ง 2 ตำแหน่ง (は และ を) แต่งงานวิจัยนี้พิจารณาเฉพาะส่วนที่ผันเป็นคำกริยา รูป ない เท่านั้น

¹¹ ในตัวอย่าง 4 S10 ออกเสียงคำว่า プレゼント ผิดเป็น プレサート

กลุ่ม 1 และกลุ่ม 3 (/kuru/) ขณะที่ในกรณีของรูปแบบ ④ ผู้เรียนใช้กฎการผันรูป ㍻ゐ ของคำกริยา กลุ่ม 1 เข้ากับคำกริยา กลุ่ม 2 และกลุ่ม 3 ผลจากกราฟ 2 แสดงให้เห็นว่าผู้เรียนชาวไทยมีปัญหาในการผันรูป ㍻ゐ เนื่องจากจำกฎการผันสลับกันมากที่สุด

จากการที่รูปแบบการผันผิดที่เกิดจากการจำกฎการผันสลับกันพบมากที่สุด ผู้วิจัยจะยกคำกริยาที่มีอัตราการตอบถูกมากที่สุด (/suru/) และคำกริยาที่มีอัตราการตอบถูกน้อยที่สุด 2 อันดับแรก¹² (/su/ และ /kuru/) ขึ้นมาเป็นตัวอย่างเพื่ออธิบายความเข้าใจกฎการผันสลับกันของผู้เรียนชาวไทย

ตาราง 6 ปัญหาการจำกฎการผันสลับกันของผู้เรียนชาวไทย

ระยะ	/su/ (คำกริยา กลุ่ม 1)			/suru/ (คำกริยา กลุ่ม 3)			/kuru/ (คำกริยา กลุ่ม 3)		
	P1	P2	P3	P1	P2	P3	P1	P2	P3
S01	○ (01) ① (03)	① (04)	① (03) ③ (01)	○ (04)	○ (04)	○ (04)	① (04)	① (02) ⑫ (02)	① (04)
S02	① (04)	① (04)	① (04)	○ (04)	○ (04)	○ (04)	① (04)	① (01) ④ (03)	① (04)
S03	① (04)	① (04)	① (04)	○ (04)	○ (04)	○ (04)	① (04)	① (01) ② (01) ④ (01) ⑬ (01)	① (04)
S04	○ (03) ① (01)	○ (04)	○ (04)	○ (04)	○ (04)	○ (04)	○ (04)	○ (04)	○ (04)
S05	○ (01) ① (02) ③ (01)	○ (01) ① (03)	① (04)	○ (04)	○ (04)	○ (04)	○ (04)	○ (04)	○ (04)

¹² งานวิจัยนี้ยกตัวอย่างเฉพาะคำกริยาเหล่านี้เท่านั้นเนื่องจากข้อจำกัดทางหน้ากระดาษ

ตาราง 6 ปัญหาการจำกฎการผันสลับกันของผู้เรียนชาวไทย (ต่อ)

ระยะ	/su/ (คำกริยากลุ่ม 1)			/suru/ (คำกริยากลุ่ม 3)			/kuru/ (คำกริยากลุ่ม 3)		
	P1	P2	P3	P1	P2	P3	P1	P2	P3
S07	○ (0) ① (04)	○ (04)	① (02) ③ (01) ⑦ (01)	○ (03) ⑫ (01)	④ (04)	② (01) ⑥ (03)	① (02) ⑬ (02)	① (04)	① (04)
S08	① (04)	① (04)	① (04)	○ (04)	○ (04)	○ (04)	○ (02) ④ (02)	○ (01) ① (01) ④ (02)	○ (03) ④ (01)
S09	① (04)	○ (04)	① (04)	○ (03) ⑥ (01)	④ (04)	○ (02) ⑫ (02)	① (04)	② (02) ④ (02)	① (01) ② (02) ⑬ (01)
S10	① (04)	① (04)	① (04)	○ (04)	○ (04)	○ (04)	○ (03) ④ (01)	○ (03) ④ (01)	○ (04)

จากตาราง 6 พบว่า /su/ ซึ่งเป็นคำกริยา
กลุ่ม 1 นั้น ผู้เรียนพยายามประยุกต์ใช้กฎการผันของ
คำกริยา กลุ่ม 2 (รูปแบบ ① ② และ ③) เข้ากับ
การผันรูป ない ส่วน /suru/ ซึ่งเป็นคำกริยา กลุ่ม 3
แต่มีวิธีการผันเหมือนกับคำกริยา กลุ่ม 2 ผู้เรียนบาง
คนพยายามประยุกต์ใช้กฎการผันของคำกริยา กลุ่ม 1
(รูปแบบ ④) เข้ามาช่วยในการผัน แต่จะพบว่าส่วน
ใหญ่ผู้เรียนชาวไทยสามารถผันรูป ない ของคำกริยา
/suru/ ได้ถูกต้องสูง ส่วนรูปแบบผันผิดแบบอื่นๆ
จะน้อยกว่าการผันผิดสองรูปแบบนี้ อาจกล่าวได้ว่า
ผู้เรียนชาวไทยกลุ่มนี้เข้าใจและพยายามจะใช้กฎที่ได้

เรียนมาในการผันคำกริยาเป็นรูปปฏิเสธ แต่เนื่องจาก
ความเหมือนกันของ /su/ และ /suru/ จึงทำให้เกิด
ความสับสนและนำไปสู่การใช้กฎสลับกัน

ส่วนคำกริยา กลุ่ม 3 /kuru/ มีรูปแบบ
การผันผิดที่น่าสนใจ เนื่องจากคำกริยาดังนี้ไม่ว่าจะ
ผันจากรูปสุภาพหรือรูปพจนานุกรม รูป ない ของ
คำกริยานี้จะเปลี่ยนไป ไม่สามารถประยุกต์ใช้ทั้งกฎ
การผันของคำกริยา กลุ่ม 1 และกลุ่ม 2 ได้ กล่าว
คือ ผู้เรียนต้องท่องเพื่อจำกฎการผันของคำกริยา
ตัวนี้เท่านั้น แต่จากการสำรวจพบว่าผู้เรียนชาวไทย
พยายามประยุกต์ใช้กฎการผันของคำกริยา กลุ่ม 1 (รูป

แบบ ④) และกลุ่ม 2 (รูปแบบ ① ② และ ③) เข้ากับการผันรูป ない ของ /kuru/ โดยในช่วง P1 ผู้เรียนพยายามใช้รูปแบบ ① 14 ครั้ง รูปแบบ ④ 9 ครั้งในการผัน เมื่อเข้าช่วง P2 ผู้เรียนพยายามใช้รูปแบบ ① และ ② รวม 8 ครั้ง และใช้รูปแบบ ④ 14 ครั้งในการผัน แต่ในช่วง P3 ผู้เรียนหันกลับมาใช้รูปแบบ ① และ ② รวม 15 ครั้ง รูปแบบ ④ 5 ครั้งในการผันรูป ない ของ /kuru/ จากข้อมูลทั้งหมด อาจกล่าวได้ว่าการเลือกผันผิดเป็นรูปแบบ ① หรือ รูปแบบ ④ นั้น นอกจากจะขึ้นอยู่กับคำกริยานั้นว่าเป็นคำกริยากลุ่มใดแล้ว ผู้เรียนก็เลือกประยุกต์กฎที่ใช้แตกต่างกันออกไปตามลำดับพัฒนาการด้วย

งานวิจัยนี้ยังพบรูปแบบ ⑥ (ผู้เรียนผันคำกริยานั้นๆ โดยผันเป็นแค่ ない เท่านั้น) ซึ่งเหมือนกับผลวิจัยของ 野呂 (1995) และรูปแบบ ⑦ (ผู้เรียนผันคำกริยาเป็นรูปพจนานุกรม จากนั้นจึงเติม ない เข้าไป) ด้วยสิ่งที่แสดงในตัวอย่างด้านล่าง

ตัวอย่าง 7 ⑥キーボードが古いので
そんなに つよ つよ つよ

つよく @¹³ ない ほうがいいです
(うつ/ S01 / P3)

ตัวอย่าง 8 ⑥道はみえないので
車に うん うん て

ない 下さい(運転する/ S07 / P3)

ตัวอย่าง 9 ⑦学校の前にタクシー
よぶない 下さい(呼ぶ/ S07 / P1)

จากตัวอย่าง 7 พบว่า S01 ดัดจริตเรื่องการออกเสียง つよ และส่งผลทำให้เกิดการหัวเราะอย่างอายๆ ตามมา จากนั้น S01 ได้ผันคำกริยา うちます

ที่ระบุไว้ท้ายประโยคเป็นแค่รูป ない จากการสอบถามพบว่า S01 รีบจะพูดให้จบจนน่าจะลืมผันคำกริยาที่ระบุไว้และพูดเพียงแค่ ない เท่านั้น ส่วนตัวอย่าง 8 พบลักษณะคล้ายๆ กัน คือ S07 พูดกระท่อนกระแท่นตั้งแต่ต้นประโยคและดัดจริตเรื่องการออกเสียง (ออกเสียงคำว่า うんてん ได้แค่ うんて) ก่อนที่จะผันคำกริยา します เป็นแค่รูป ない เท่านั้น

5. อภิปรายผล

งานวิจัยนี้ค้นพบประเด็นหลักๆ ดังนี้ 1. การจำกฎการผันสลับกันเป็นรูปแบบความผิดพลาดที่พบในผู้เรียนทุกคนและเป็นข้อผิดพลาดที่ผู้เรียนสร้างมากที่สุด 2. การเรียนรู้การผันรูปปฏิเสธและรูปแบบความผิดพลาดแตกต่างกันไปตามแต่ละบุคคล ผู้เรียนบางคนเรียนรู้ได้เร็ว ขณะที่บางคนเรียนรู้ได้ช้าและพูดผิดหลากหลายรูปแบบ 3. จากอัตราการตอบถูกและการตอบผิด กล่าวได้ว่าคำกริยาที่ลงท้ายด้วย /su/ เป็นคำกริยาที่ผู้เรียนผันผิดมากที่สุด เมื่อมองภาพรวมตลอดระยะเวลาการสำรวจทั้ง 3 ระยะ อาจกล่าวได้ว่าคำกริยา /suru/ เป็นคำกริยาที่ผันได้ถูกมากที่สุด ผู้วิจัยจะอภิปรายประเด็นเหล่านี้ในหัวข้อ 6.1 ถึง 6.3

5.1 รูปแบบความผิดพลาดการผันรูป ない ของผู้เรียนชาวไทย

ความผิดพลาดของการผันรูป ない ที่เกิดจากการจำกฎการผันของคำกริยาสลับกัน (รูปแบบ ① ② ③ และ ④) เป็นรูปแบบความผิดพลาดที่พบมากที่สุดในการเรียนชาวไทยกลุ่มนี้ แม้จะเข้าสู่ P3 ของการสำรวจ การจำกฎการผันสลับกันยังเป็นความผิดพลาดที่พบมากที่สุด ผลลัพธ์นี้ตรงกับผลการวิจัยของ 家村 (2001) ที่ระบุว่ากฎการผันของคำกริยาสลับกันเป็นรูปแบบความผิดพลาดที่แก้ไขได้ยาก

¹³ สัญลักษณ์แทนเสียงหัวเราะ

นอกจากนี้ จากการนำคำกริยากลุ่ม 3 /kuru/ เข้ามา
ร่วมสำรวจ ทำให้ทราบว่าผู้เรียนชาวไทยมีแนวโน้ม
ผันคำกริยากลุ่มนี้ผิดเป็น きない (ใช้กฎของคำกริยา
กลุ่ม 2 ในการผัน) และ かない (ใช้กฎของคำกริยา
กลุ่ม 1 ในการผัน) โดยผู้เรียนพยายามประยุกต์กฎ
เพื่อลดภาระที่จะต้องช่วยจำเนื่องจากคำกริยากลุ่ม 3
/kuru/ มีรูปแบบการผันเป็นรูป ない ที่แตกต่าง
จากคำกริยาอื่นๆ

รูปแบบ ⑤ (ผู้เรียนผันวรรณก a โดยผันเป็น
あない แทนที่จะเป็น わない) เป็นความผิดพลาด
ที่พบในการพูดของ S02 ในช่วง P3 เท่านั้น เมื่อ
พิจารณารูปแบบที่ผันผิดของผู้เรียนคนอื่น พบว่ารูป
แบบที่พบมากที่สุดคือ การตัด ません และเติม ない
(รูปแบบ ①) กล่าวได้ว่าแม้จะผันผิด แต่ผู้เรียนเลือก
ประยุกต์กฎของคำกริยากลุ่ม 2 เข้าไปใช้มากกว่ากฎ
ของคำกริยากลุ่ม 1 อีกทั้ง ในช่วงแรกของการสำรวจ
เป็นช่วงที่ผู้เรียนเพิ่งเรียนรู้รูป ない ได้ไม่นานนัก ความ
จำในช่วงแรกต่อการผันจึงยังคงมีอยู่ อัตราการตอบถูก
ของ /u/ จึงสูง แต่เมื่อเวลาผ่านไป ผู้เรียนเริ่มจำวิธีการ
ผันไม่ได้ จึงประยุกต์กฎของคำกริยากลุ่ม 2 เข้ามา
ใช้ผันแทน

รูปแบบอื่นๆ ที่พบในผู้เรียนชาวไทยคือการ
ผันคำกริยาให้เป็นรูปพจนานุกรม (รูปแบบ ⑦) รูปอดีต
(รูปแบบ ⑧) และรูปสามารถ (รูปแบบ ⑨) รูปแบบ
เหล่านี้ใกล้เคียงกับ 核文+ない ของงานวิจัยที่ผ่านมา
สาเหตุที่ผู้เรียนชาวไทยสับสนน่าจะมาจากการที่
ผู้เรียนชาวไทยจะต้องเรียนรูปเหล่านี้ก่อนเรียนการผัน
รูป ない จึงทำให้ผู้เรียนเกิดความสับสนและนำไปสู่
การใช้ปะปนกัน 家村 (2001) ระบุว่า 核文+ない
เป็นความผิดพลาดที่พบในช่วงที่หนึ่งของการสำรวจ
แต่งานวิจัยนี้พบความผิดพลาดชนิดนี้จนถึง P3 รวม
ถึงงานวิจัยที่ผ่านมาที่สำรวจเด็กเล็ก (橋本, 2011)
และงานวิจัยที่สำรวจผู้ใหญ่ (福田, 2012) ก็พบ
ความผิดพลาดชนิดนี้ในช่วงการสำรวจ ความแตกต่าง

ระหว่างบุคคลรวมถึงความสามารถทางภาษาญี่ปุ่นของ
กลุ่มตัวอย่างน่าจะเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลให้ช่วงเวลาที่
เกิดความผิดพลาดชนิดนี้แตกต่างกันไป

งานวิจัยนี้ยังพบความผิดพลาดที่เกิดจาก
การออกเสียง (รูปแบบ ⑩ และ ⑪) ซึ่งตรงกับรูป
แบบ V*型 ของ 野呂 (1995) ถึงแม้อายุของกลุ่ม
ตัวอย่างจะแตกต่างกัน แต่จุดร่วมอย่างหนึ่งคือกลุ่ม
ตัวอย่างของงานวิจัยนี้และ 野呂 (1995) เป็นผู้ที่
เริ่มเรียนภาษาญี่ปุ่นได้ไม่นาน การสอนผู้เรียนที่เพิ่ง
เริ่มเรียนจำเป็นต้องใส่ใจในความผิดพลาดด้านการ
ออกเสียงด้วย นอกจากนี้ งานวิจัยนี้ยังพบรูปแบบที่
ผู้เรียนผันคำกริยานั้นๆ โดยผันเป็นแค่ ない เท่านั้น
(รูปแบบ ⑥) ผลลัพธ์นี้ตรงกับผลการวิจัยของ 野呂
(1995) ประเด็นที่น่าสนใจคือ นอกจากงานวิจัยของ
野呂 (1995), 家村 (2001) และงานวิจัยนี้แล้ว
ไม่พบว่ามีงานวิจัยใดที่สำรวจพบความผิดพลาดชนิดนี้
อย่างไรก็ตาม งานวิจัยของ 家村 (2001) ระบุว่า
สาเหตุการเกิดการใช้แค่ ない เกิดขึ้นกับคำกริยาบาง
ตัว เช่น 居る และ 要る เท่านั้น แต่งานของ 野呂
(1995) และงานวิจัยนี้พบในคำกริยาที่หลากหลาย
เช่น 運転する หรือ うつ ผู้วิจัยเห็นว่าหากนำบริบท
การใช้และความคิดของผู้พูดมาร่วมวิเคราะห์ด้วยดังที่
ปรากฏในตัวอย่าง 7 และ 8 จะช่วยให้มองเห็นภาพ
การเลือกใช้ ない ยิ่งขึ้น

ผลลัพธ์เหล่านี้ชี้ให้เห็นเป็นนัยว่าความแตกต่าง
ระหว่างบุคคลเป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญต่อการเรียนรู้
ภาษา และการเก็บข้อมูลโดยใช้วิธีศึกษาระยะยาวเป็น
สิ่งที่ขาดไม่ได้ในการได้มาซึ่งข้อมูลเหล่านี้

5.2 ลำดับพัฒนาการการผันรูป ない ของ ผู้เรียนชาวไทย

ผู้เรียนแต่ละคนมีลำดับพัฒนาการการผัน
รูป ない ที่แตกต่างกัน แต่เมื่อวิเคราะห์ภาพรวม
ของผู้เรียนชาวไทยกลุ่มนี้ อาจกล่าวได้ว่าในช่วงแรก
หลังจากเรียนการผันรูป ない แล้ว ผู้เรียนชาวไทย

สามารถผันรูป ない ได้ถูกต้อง แต่ก็สร้างรูปแบบความผิดพลาดต่างๆ ด้วย เช่น การจำกฎการผันสลับกัน (รูปแบบ ① ② ③ และ ④) การใช้แค่ ない (รูปแบบ ⑥) การใช้ 核文+ない (รูปแบบ ⑦ ⑧ และ ⑨) การออกเสียงฮิรางานะไม่ถูกต้อง (รูปแบบ ⑩ และ ⑪) เมื่อเข้าสู่ช่วงที่สอง ผู้เรียนชาวไทยยังคงสร้างรูปแบบความผิดพลาดเช่นเดิม ยกเว้นรูปแบบ ⑧ (ผันคำกริยาเป็นรูปอดีต แล้วจึงเติม ない) ที่หายไป สุดท้าย เมื่อเข้าสู่ช่วงที่สาม การออกเสียงฮิรางานะไม่ถูกต้อง (รูปแบบ ⑩ และ ⑪) ได้หายไป และมีความผิดพลาดจากการผันวรรณยุกต์ โดยผันเป็น あない แทนที่จะเป็น わない (รูปแบบ ⑤) ปรากฏขึ้นมาแทน

ผลจากงานวิจัยนี้ที่สำรวจตลอด 9 เดือนพบว่า แม้รูปแบบข้อผิดพลาดจะลดลงจากช่วง P1 แต่เมื่อสิ้นสุดการสำรวจครั้งสุดท้าย (P3) ผู้เรียนชาวไทยส่วนใหญ่ในงานวิจัยนี้ยังคงผันรูป ない ผิดเป็นรูปแบบต่างๆ ที่หลากหลาย มีเพียง S04 และ S06 ที่ผันถูกมากกว่า 40 คำตอบ (จาก 48 คำตอบ) ในทุกช่วง ด้วยเหตุนี้ อาจกล่าวได้ว่าท้ายที่สุด ความผิดพลาดที่เกิดจากการจำกฎการผันสลับกัน (รูปแบบ ① และ ④) จะเป็นความผิดพลาดสุดท้ายที่เหลืออยู่ ส่วนความผิดพลาดชนิดอื่นจะค่อยๆ หายไป ลำดับพัฒนาการการผันรูป ない ของผู้เรียนชาวไทยกลุ่มนี้อาจสามารถสรุปได้ดังนี้

Period 1(P1) □	Period 2(P2) □	Period 3(P3) □	Period ต่อจากนี้ ...
ผันถูก ผันผิด (รูปแบบ ① ② ③ ④ ⑥ ⑦ ⑧ ⑨ ⑩ ⑪)	ผันถูก ผันผิด (รูปแบบ ① ② ③ ④ ⑥ ⑦ ⑨ ⑩ ⑪)	ผันถูก ผันผิด (รูปแบบ ① ② ③ ④ ⑤ ⑥ ⑦ ⑨)	ผันถูก ผันผิด (รูปแบบ ① ④)

ภาพ 2 ลำดับพัฒนาการการผันรูป ない ของผู้เรียนชาวไทย

5.3 สาเหตุที่คำกริยากลุ่ม 1 ที่ลงท้ายด้วย /su/ ผันผิดมากที่สุด

ในคำกริยาทั้งหมดที่ใช้ทดสอบ คำกริยาที่ลงท้ายด้วย /su/ เป็นคำกริยาที่ผู้เรียนผันผิดมากที่สุด โดยผู้เรียนพยายามใช้กฎของคำกริยากลุ่มที่ 2 เข้ามาผัน ขณะเดียวกัน คำกริยากลุ่ม 3 /suru/ เป็นคำกริยาที่ผันได้ถูกมากที่สุด สาเหตุน่าจะมาจากการที่รูป ます/ません ของคำกริยาเหล่านี้เหมือนกัน จึงส่งผลให้ผู้เรียนสับสนและนำไปสู่การใช้กฎเดียวกันในการผัน กล่าวคือ กรณีของคำกริยาที่ลงท้ายด้วย /su/ เช่น 話す เมื่อทำเป็นรูป ます จะผันเป็น 話し

ます/話しません ส่วนคำกริยากลุ่ม 3 /suru/ เช่น 仕事をする เมื่อทำเป็นรูป ます จะผันเป็น 仕事をします/しません แม้รูปพจนานุกรมของคำกริยาเหล่านี้จะแตกต่างกัน แต่เมื่อผันคำกริยาเหล่านี้เป็นรูป ます/ません จะมีรูปร่างเหมือนกัน ด้วยเหตุนี้ ผู้เรียนชาวไทยที่เห็น ーしません ในสถานการณ์ภาพที่ใช้ทดสอบ จึงผันคำกริยาที่ลงท้ายด้วย しません ด้วยวิธีเดียวกัน คือ การทำเป็น しない สิ่งนี้สะท้อนให้เห็นว่าผู้เรียนได้พยายามประยุกต์กฎการผันคำกริยาภาษาญี่ปุ่นที่ยังยากโดยพยายามใช้กฎการผันของคำกริยากลุ่ม 2 เพื่อช่วยในการจำ

ประเด็นที่น่าสนใจถัดไปคือ สาเหตุใดผู้เรียนจึงไม่เลือกประยุต์กฎของคำกริยากรุ่มที่ 1 (เปลี่ยนเสียง /u/ เป็น /a/ ก่อน แล้วจึงเติม ない ด้านท้าย) ในการผัน ผู้วิจัยมองว่าสาเหตุน่าจะมาจากกฎการผันของคำกริยากรุ่ม 2 เข้าใจง่ายและมีความซับซ้อนน้อยกว่ากฎการผันของคำกริยากรุ่ม 1 เวลาผันคำกริยากรุ่ม 2 เป็นรูป ない ผู้เรียนจะใช้วิธีตัด /ru/ ในรูปพจนานุกรม หรือตัดรูป ます/ません ของคำกริยาทั้งแล้วเติม ない ด้านท้ายก็ได้ กล่าวคือผู้เรียนสามารถสร้างรูป ない ได้ง่าย ไม่ว่าจะผันจากรูปพจนานุกรมหรือรูปสุภาพก็ตาม ขณะเดียวกัน เวลาผันคำกริยากรุ่ม 1 หากผู้เรียนผันจากรูปพจนานุกรมผู้เรียนต้องเปลี่ยนเสียง /u/ เป็น /a/ ก่อน แล้วจึงเติม ない ด้านท้าย แต่หากผู้เรียนผันจากรูป ます/ません ผู้เรียนจะต้องเปลี่ยนเสียง /i/ ที่อยู่หน้ารูป ます/ません ให้เป็น /a/ ก่อน แล้วจึงเติม ない ด้านท้าย หลักฐานอย่างหนึ่งที่รองรับความคิดนี้คือผลลัพธ์ที่แสดงในกราฟ 2 ผู้เรียนชาวไทยผันรูป ない ผิดเป็นรูปแบบ ① (ผู้เรียนผันโดยการตัด ません ของคำกริยานั้นทิ้งและเติม ない เข้าไปด้านท้าย) มากที่สุด

อาจกล่าวได้ว่าความซับซ้อนในการผันของคำกริยากรุ่ม 1 ส่งผลให้ผู้เรียนประยุต์กฎการผันคำกริยากรุ่ม 2 เข้ามาช่วยในการผันรูป ない

6. ข้อสรุปและข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยในอนาคต

เมื่อผู้เรียนไม่สามารถผันคำกริยาเป็นรูปปฏิเสธหรือรูป ない ได้ ผู้สอนส่วนใหญ่มักจะพยายามบอกให้ผู้เรียนพยายามท่องกฎมาให้แม่นยำกว่าเดิม แต่ทว่าปัญหาที่ผู้เรียนเผชิญอยู่ซับซ้อนเกินกว่าแค่การท่องกฎมาทั้งๆ อย่างนั้น ลำดับพัฒนาการการผันรูปปฏิเสธของผู้เรียนแต่ละคนแตกต่างกัน และรูปแบบความผิดพลาดบางชนิดก็เจอในผู้เรียนบางคนเท่านั้น ผู้สอนควรใช้เวลาผู้เรียนในการเรียนรู้รูปปฏิเสธ

และอธิบายผลกระทบที่จะเกิดขึ้นหากใช้กฎในการผันผิดไป

อย่างไรก็ดี งานวิจัยนี้เก็บข้อมูลโดยใช้สถานการณ์ภาพเพื่อดึงข้อมูลจากคำกริยาทุกกรุ่มมาให้ได้มากที่สุด แต่ทว่าวิธีนี้อาจเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำงานวิจัยนี้ไม่พบรูปแบบการใช้ じゃない หรือ <ない ในการผันคำกริยาเป็นรูปปฏิเสธของผู้เรียนชาวไทย งานวิจัยต่อจากนี้จึงควรเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ภายใต้เงื่อนไขที่สามารถนำคำกริยาที่หลากหลายมาใช้สำรวจให้มากยิ่งขึ้น และนำผลที่ได้มาศึกษาเปรียบเทียบกับผลการวิจัยนี้ เพื่อพิสูจน์ประเด็นที่งานวิจัยนี้ได้นำเสนอไปอีกครั้ง

บรรณานุกรม

- ราชบัณฑิตยสถาน. (2557). *พจนานุกรมศัพท์ภาษาศาสตร์ (ภาษาศาสตร์ประยุกต์)*. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร.
- เดวิช เสวตไอยาราม. (2560). การเรียนรู้รูป て ของผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวไทย. *วารสารญี่ปุ่นศึกษา*, 34(2).
- Kanagy, R. (1994). Developmental sequences in learning Japanese: a look at negation. *Issues in Applied Linguistics* 5(2), 255-278.
- Vance, T. (1987). *An introduction to Japanese phonology*. New York: State University of New York Press.
- 小田佐智子.(2015).「タイ人配偶者の否定表現に関する事例研究—自然習得と教室学習を比較して—」『阪大日本語研究』27, 137-161.
- 家村伸子.(2001).「日本語の否定形の習得—中国語母語話者に対する縦断的な発話調査に基づいて—」『第二言語としての日本語の習得研究』4, 63-81.

- 家村伸子.(2003).「日本語の否定表現の習得過程－中国語話者の発話資料から－」『第二言語としての日本語の習得研究』6, 52-69.
- 小林ミナ.(2005).「日常会話にあらわれた「－ません」と「－ないです」」『日本語教育』125, 9-17.
- 野田春美.(2004).「否定ていねい形「ません」と「ないです」の使用に関わる要因－用例調査と若年層アンケート調査に基づいて－」『計量国語学』24 (5), 228-244.
- 野呂幾久子.(1995).「第二言語における否定形の習得過程－中国人の子どもの事例研究－」『静岡大学教育学部研究報告(人文・社会科学篇)』45, 1-12.
- 橋本ゆかり.(2011).「日本語を第二言語とする英語・仏語母語幼児の否定形の習得プロセススキーマ生成に基づく言語構造の発達」『第二言語としての日本語の習得研究』14, 60-79.
- バヤルマー・ナイダン.(2008).「動詞と形容詞の否定形の形成過程－モンゴル語を母語とするJSL年少学習者の場合－」『言語文化と日本語教育』35, 93-96.
- 福田規子.(2012).「日本語の活用形の習得における頻度の影響－自然環境学習者の縦断的発話データの否定形の分析－」『中国四国教育学会 教育学研究ジャーナル』10, 1-9.

Received: 7 / 6 / 2562

Revised: 7 / 7 / 2562

Accepted: 8 / 7 / 2562